

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ŘÍZENÍ MOTOROVÝCH VOZIDEL POD VLIVEM
NÁVYKOVÝCH LÁTEK V BEROUNSKÉM
REGIONU**

Autor práce: Simona Mužíková

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: JUDr. Jan Bouchal

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Janu Bouchalovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MUŽÍKOVÁ, S. *Řízení motorových vozidel pod vlivem návykových látek v Berounském regionu : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2017. 61 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jan Bouchal.

Klíčová slova: Návykové látky, drogy, alkohol, přešupek, trestný čin.

Bakalářská práce se zabývá problematikou alkoholu a drog v silniční dopravě, především v řízení motorových vozidel pod vlivem návykové látky. V práci jsou nejprve vymezeny základní pojmy, které jsou blíže definovány dle aktuální legislativy. Zabývá se historií v silniční dopravě a počátky právní úpravy dané problematiky. Další část práce je zaměřena na užívání drog a alkoholu za volantem, jejich vliv na řidiče a případné udělení sankce za přešupek či trestný čin. V praktické části je využito rozboru a analýzy poznatků získaných od uživatele drog a pravidelného uživatele alkoholu.

ABSTRACT

MUŽÍKOVÁ, S. *Driving Motor Vehicles under The Influence of Drugs in Beroun Region : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 61 p. Supervisor : JUDr. Jan Bouchal

Key words: addictive substances, drugs, alcohol, offense, crime

This bachelor thesis is remaining about problematics with alcohol on the commuting roads, mainly in driving motor vehicle under the influence by mentioned addictive substances and. In this thesis are manly point out main concepts which are most likely define and based on actual legislation. Thesis main interest is in commuting roads and its beginning of the law adjustment especially in its already mentioned issues. Another part of this thesis is given to drugs and alcohol behind the wheel and its influences which can lead to penalties for misdemeanor, offence or even crime. In practical part of this thesis has been implemented analysis and knowledge gained by drug abusers and people that use alcohol on daily basis, alcoholics. Parcel part is also statistic from Beroun's region.

Obsah

1	Cíl a metodika bakalářské práce	9
2	Základní pojmy	11
3	Historie v silniční dopravě	13
3.1	Počátky právní úpravy	13
3.2	Silniční četnictvo	13
3.2.1	Četnické silniční kontrolní stanice	14
3.3	Protektorát Čechy a Morava	14
3.4	Po druhé světové válce	15
3.4.1	Nedělní škola dopravních předpisů	15
3.5	Alkohol za volantem	16
4	Návykové látky	18
4.1	Alkohol	18
4.1.1	Vliv alkoholu na řidiče	18
4.1.2	Odborné měření alkoholu v organismu člověka	21
4.1.3	Tolerance alkoholu v Evropských zemích	23
4.2	Drogy	24
4.2.1	Dělení drog	25
4.2.2	Drogy za volantem	32
5	Přestupky a trestné činy v silniční dopravě	35
5.1	Přestupek obecně	35
5.1.1	Zavinění	35
5.1.2	Věk a nepříčetnost	35
5.1.3	Sankce za přestupek	36
5.2	Trestný čin obecně	36
5.2.1	Přečiny a zločiny	36
5.2.2	Zavinění	37
5.2.3	Pachatel, spolupachatel, účastník	37

5.2.4	Věk	38
5.2.5	Nepříčetnost	38
5.3	Trestné činy a přestupky při řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky	39
5.3.1	Řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem alkoholu.....	40
5.3.2	Řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem jiných NL	41
5.4	Sankce	41
6	Praktická část	43
	Závěr	50
	Seznam použitých zdrojů	52
	Seznam příloh.....	55
	Příloha č. 1: Vybraná judikatura	56
	Příloha č. 2: Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy	58
	Příloha č. 3: Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou	60

Úvod

Téma bakalářské práce je dnes velmi aktuální, jelikož v dnešní době experimentuje s návykovými látkami stále větší množství lidí. Alkohol a drogy jsou nebezpečné nejen pro jedince, nýbrž i pro celou společnost a to zejména v silniční dopravě. Řízení motorového vozidla, či účast v silniční dopravě je dnes pro mnohé denní rutinou.

Návykové látky byly a jsou považovány za celosvětový problém. Od 19. století, kdy jsme zaznamenali velký rozmach přírodních i technických věd, se zvýšil počet distribuovaných drog. Zároveň převoz drog do různých zemí není překážkou.

Užití drog za volantem velmi ovlivňuje psychiku člověka a jeho rozpoznávací schopnosti, které mohou zcela nepříznivě přispět ke vzniku dopravní nehody, kdy často dochází k majetkové škodě, ublížení na zdraví zúčastněným osobám či usmrcení osoby. Drogy jsou v dnešní době populární především u mladistvých. Rodiče dospívajících vidí v drogách největší hrozbu, avšak na tuto společnost nemají natolik velký vliv jako přátelé či skupina lidí, která představuje drogy jako látku, která jim dodá pozitivní myšlení a následnou vyrovnanost s problémy, který daný jedinec má.

Česká legislativa stanovuje tzv. „nulovou toleranci“ alkoholu v krvi řidiče. Řidič nesmí požit alkohol během jízdy ani v době, kdy by mohl být stále pod vlivem alkoholu. Alkohol v silniční dopravě je jedním z nejčastějších důvodů vzniku dopravních nehod nejen v České republice, nýbrž po celém světě.

Každý organismus se vypořádává s alkoholem jinak. Ovlivňují jej faktory věku, váhy, pohlaví a další, proto je vhodnější se i jedné skleničce alkoholického nápoje vyhnout s vědomím, k jakým fatálním následkům může dojít, pokud se takto ovlivněný člověk stane účastníkem silničního provozu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zpracovat metodickou příručku pro začínající policisty, pro jejich činnost při řešení případů zneužití návykových látek řidiči motorových vozidel a vyhodnotit účinnost preventivních opatření v Berounském regionu.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části a to teoretická a praktická. Teoretická část je věnována analýze poznatků získaných z odborné literatury a zákonů, které se dané problematiky týkají. Praktická část práce se zabývá výzkumem statistických údajů z Berounského regionu, získaných u Dopravního inspektorátu Beroun. Součástí práce je také řízený rozhovor s uživatelem drog a alkoholikem, kterým byl odebrán řidičský průkaz.

V první kapitole bakalářské práce jsou objasněny základní pojmy, jakými jsou: trestný čin, přestupek, účastník silničního provozu se zaměřením na řidiče, návyková látka, jakožto drogy a alkohol. Definice jsou čerpány převážně z legislativy a odborné literatury. Následná kapitola nahlíží do historie silniční dopravy, kde je shrnuta právní úprava od 19. století a s ním spojená problematika užívání alkoholu a jeho zajištění v dané době. Čtvrtá kapitola pojednává o alkoholu a drogách. K pojmu alkohol je zde uveden jeho vliv na řidiče motorového vozidla, zajištění přítomnosti alkoholu v krvi či dechu člověka a nedílnou součástí je tolerance alkoholu v Evropských zemích. Dále je věnována drogám a jejich vzniku společně s jejich užitím a vlivem na organismus člověka. Poslední kapitola teoretické části vymezuje přestupek a trestný čin v silniční dopravě a jejich sankce v případě užití návykové látky za volantem.

Do praktické části práce patří výzkum, ve kterém je řízený rozhovor s uživatelem pervitinu a marihuany, kterému bylo odebráno řidičské oprávnění v Berounském regionu a alkoholikem, který řídil pod vlivem alkoholu. Následně jsou zpracovány statistické data do grafů a následná komparace od roku 2010 do roku 2016 v Berounském regionu.

Cílem výzkumu je zjistit, zda se hypotézy vyvrací či potvrzují. První hypotézou je zjistit, zda v posledních šesti letech zaznamenal Berounský inspektorát dopravy více přestupků oproti přečinům dle § 274 trestního zákoníku. Druhá hypotéza se týká

alkoholu a drog, zda bylo zajištěno více řidičů pod vlivem alkoholu oproti řidičům pod vlivem drog v Berounském regionu.

2 Základní pojmy

Trestný čin

Trestný čin je protiprávní čin, který trestní zákon č. 40/2009 Sb. označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. Trestné činy se dělí na přečiny a zločiny. Trestným činem se rozumí jen čin soudně trestní, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, též příprava k trestnému činu, pokus trestného činu, organizátorství, návod a pomoc.¹

Přestupek

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v zákoně o přestupcích č. 200/1990 Sb. nebo v jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů anebo o trestný čin.²

Účastník silničního provozu

Účastník provozu na pozemních komunikacích je každý, kdo se přímým způsobem účastní provozu na pozemních komunikacích.³

- Řidič

Řidič je účastníkem provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.⁴

Návyková látka

Návyková látka je alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobivé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka, jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.⁵

---

¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

² ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

³ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 98. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>>

⁴ ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 98. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>>

- Alkohol

Alkohol je lihovina, víno, pivo a jiný nápoj, pokud obsahuje více než 0,5 objemového procenta alkoholu.⁶

- Droga a drogová závislost

Droga je jakákoli látka, která, je-li vpravena do živého organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí. Drogová závislost je psychický a někdy také fyzický stav vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou, charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi, které vždy zahrnují nutkání brát drogu stále nebo pravidelně pro její psychické účinky.⁷

---

⁵ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012, s. 202.

⁶ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012, s. 202.

⁷ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012, s. 202.

3 Historie v silniční dopravě

Na počátku 19. století byl na silnicích a ulicích poklidný a řídký provoz, který nepotřeboval žádné přísné regule. Až v polovině století, kdy provoz začal stoupat, se objevují dokumenty, obsahující nařízení a opatření k organizaci a řízení dopravy, které se dále vyvíjely a postupně dospěly k dnešním předpisům. Na našem území bylo zřejmě jako první vydáno dne 19. ledna 1759 nařízení, které stanovilo zásady pro jízdu a chůzi přes pražský (nynější Karlův) most.⁸

3.1 Počátky právní úpravy

V říjnu 1909 se uskutečnila v Paříži mezinárodní konference, jejímž výsledkem byla Mezinárodní smlouva o jízdě automobily. Jako jeden z prvních států podepsalo tuto smlouvu tehdejší Rakousko-Uhersko. Na zadní straně automobilů se potom vedle státní poznávací značky objevila nová oválná značka s písmenem A (Austria). Jejím dalším bodem bylo stanovení okolností připuštění automobilů k provozu na veřejných cestách, nařízení o zkouškách vozů, o řízení vozidel, vlastnostech řidiče, mezinárodních průkazech, označení vozu a o varovných zařízeních. Stanovila také formu prvních značek, jako je křižovatka, zatáčka, železniční přejezd nebo rigol. Již tehdy byl základním tvarem značek rovnostranný trojúhelník, přičemž barva byla na celé ploše modrá, s bílými symboly, které se v mírně pozměněné formě zachovaly dodnes. V závěru byly zakotveny předpisy o výkonu silniční policie, jejímž posláním bylo odstraňovat všechny překážky proti bezpečnosti a lehkosti dopravy.⁹

3.2 Silniční četnictvo

Zřízením četnických pátracích stanic v roce 1928 se bezpečnost na silnicích poněkud zlepšila, ale obvody byly velké, práce hodně, a tak jejich vliv nebyl tolik markantní. Bylo třeba silnicím na venkově věnovat větší péči, dokazovala tomu tak například statistika dopravních nehod z roku 1928, které se staly na území země moravsko-slezské, v dohledacím obvodu četnictva, tedy nikoli ty, které se staly ve městech a prošetřovala je policie.¹⁰

V budoucnu měla být práce silničního četnictva zaměřena především na prevenci a uživatelům komunikací mělo být zajištěno pohodlí a bezpečnost. Silniční četníci měli vychovávat, instruovat a vést. Jejich počty a rozložení se měly řídit podle

⁸ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 7.

⁹ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 8 - 10.

¹⁰ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 20 - 21.

hustoty provozu a místních poměrů. Měli být vybaveni automobily a z nich pomocí hlásné trouby řidiče napomínat a varovat jak před nebezpečím, tak před trestem za přestupek. Četníci na volné silnici neměli auta zastavovat nikdy, vyjma při přestoupení trestního zákona, při nehodách, sporech nebo při útěku zločince prchajícího motorovým vozidlem. Za nejnebezpečnější řidiče pro provoz na silnici považovala tato koncepce opilce za volantem. Měli být z provozu vyřazeni a umístěni v obecní šatlavě až do vystřízlivění a vozidlo či spřažení by byla na jejich náklady umístěna u starosty obce.¹¹

3.2.1 Četnické silniční kontrolní stanice

Kvůli odbornému dohledu nad dodržováním dopravních předpisů na veřejných silnicích a cestách a současně pro poskytování první pomoci při těžkých dopravních nehodách od 1. května 1935 zřizovaly četnické silniční kontrolní stanice. Jejich obvod určovala stávající silniční síť. Do roku 1938 jich bylo zřízeno 22 a uvažovalo se o dalších. Činnost silniční kontrolní stanice řídil velitel v hodnosti vrchního strážmistra, který měl stanoveného zástupce a šest až devět četníků pro výkon služby. Úkolem těchto stanic bylo pokud možno co nejčastěji hlídkovat v přiděleném obvodu pomocí motorového vozidla a vykonávat dozor nad dodržováním dopravních předpisů. V rámci výkonu své pravomoci byli příslušníci četnických silničních kontrolních stanic oprávněni k řešení dopravních přestupků uložením pokuty v blokovém řízení. Při nehodách na silnici byli povinni poskytnout první pomoc, zajistit přepravu zraněných k nejbližšímu lékaři či naopak příjezd lékaře na místo události.¹²

3.3 Protektorát Čechy a Morava

V době protektorátu Čechy a Morava nadále řídilo činnost bezpečnostních složek – policie a četnictva – ministerstvo vnitra. Vlastní kontrolu a dozor nad nimi vykonávaly německé bezpečnostní orgány sídlící na našem území. Podstatné změny přinesly až Heydrichovy reorganizace v únoru 1942. Bezpečnostní složky se pak organizačně dělily na dvě součásti – protektorátní uniformovanou policii (četnictvo, uniformovaná vládní policie, uniformovaná obecní policie a požární policie) a neuniformovanou protektorátní policii (vládní kriminální policie a obecní kriminální policie). Zásadní změna byla provedena v roce 1944, kdy tyto složky byly sloučeny do

---

¹¹ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 21.

¹² MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 22 – 23.

jedné, globálně označované jako protektorátní policie, jejíž součástí bylo i hasičstvo z povolání.¹³

Byla ustanovena „Kraftfahrstaffel“ (jednotka pro motorismus) pod vedením majora Říhy, jež měla tři oddíly: Motorisierte Verkehrsbereitschaft (čili motorizovanou dopravní pohotovost), Fahrbereitschaft (jízdni pohotovost) a Verkehrsunfallbereitschaft (pohotovost pro dopravní nehody) – neboli Verkehrsunfallkommando – VUK (komando pro dopravní nehody).¹⁴

3.4 Po druhé světové válce

Vedle nesmírných obětí a rozsáhlých materiálních škod přinesla druhá světová válka značné změny ve vývoji a počtech motorových vozidel. Sbor národní bezpečnosti (SNB) jako policejní sbor, který vznikl po skončení druhé světové války, se problematikou bezpečnosti silničního provozu zabýval řadu let pouze obecně, v rámci péče o veřejný pořádek. Teprve kolem roku 1950 se objevují první snahy o určitou specializaci při zajišťování bezpečnosti silničního provozu. Přímý dozor nad silničním provozem prováděl SNB nejprve prostřednictvím stanic SNB, tedy jako všeobecný dozor spočívající v kontrole chování účastníků silniční dopravy, kontrole řidičských oprávnění a dokladů k vozidlu, technického zařízení motorových vozidel, zejména zařízení týkajících se bezpečnosti provozu (osvětlení, směrovky, brzdy apod.). V roce 1952 schválila ČSR mezinárodní dokumenty z roku 1949 a transformovala je do zákona č. 56/1950 Sb., o provozu na veřejných silnicích. Jím byl zrušen doposud platný Řád silniční policie z roku 1914 a dalších 37 právních předpisů.¹⁵

3.4.1 Nedělní škola dopravních předpisů

Na přelomu padesátých let projevil Sbor národní bezpečnosti zvýšené úsilí v preventivní činnosti. Pořádaly se nedělní školy pro pachatele přestupků dopravních předpisů. Tomu, kdo porušil některé z pravidel silničního provozu, nebo neuposlechl pokynů dopravních orgánů, mohlo být uloženo, aby se na vlastní náklady zúčastnil povinného školení o pravidlech silničního provozu. Opatření nebylo tedy jen výchovné, ale mělo navíc represivní aspekt, neboť účastník dopravního provozu byl donucen se do školy dostavit a přednášky příslušníků vyslechnout.¹⁶

---

¹³ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 51.

¹⁴ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 51.

¹⁵ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 56.

¹⁶ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 60

3.5 Alkohol za volantem

Už tenkrát bylo jasné, že řízení motorových vozidel na veřejných silnicích a cestách vyžaduje, aby mu řidič věnoval všechny své duševní a tělesné schopnosti a aby jeho rozpoznávací schopnosti nebyly v žádném případě sníženy či dokonce vyloučeny. Zvláště u řidičů byl tento požadavek samozřejmý, a byl-li porušen, znamenalo to, že se řidič stal nebezpečným nejen pro sebe, své vozidlo a přepravované osoby, ale i pro široké okolí. Bezpečnostní úřady tomu věnovaly velkou pozornost, zakročovaly proti takovým přestupcům v trestním řízení či odnímáním vůdčích listů. Trestní nálezy proti řidičům, kteří řídili v podnapilém stavu, se opíraly původně o § 11 císařského nařízení č. 96 ř. z. ze dne 20. dubna 1854, neboť v opilství při řízení motorových vozidel bylo shledáváno „jednání, jež způsobuje veřejné pohoršení“.¹⁷

K 1. prosinci 1928 byl § 11 tohoto nařízení zrušen a nahrazen novým článkem o organizaci politické správy – a opilství při řízení motorových vozidel bylo pokládáno za „nepřístojné chování na veřejném místě, kterým je ohrožována veřejná bezpečnost“. Úřady proti takovýmto přestupkům nepostupovaly v praxi jednotně; některé trestaly opilství při řízení vozidel samy jako přestupek administrativní, jiné postupovaly trestní oznámení pro opilství k okresním soudům. Další vývoj v potírání opilství při řízení motorových vozidel znamenalo ustanovení § 16 odst. 2 uličního a jízdniho řádu pro hlavní město Prahu ze dne 2. července 1931, kterým se ukládalo řidičům vozidel všech kategorií, aby byli při jízdě ve střízlivém stavu. Platilo pro Prahu a také jeho novela zakazovala řízení osobám, jejichž rozpoznávací a ovládací schopnost byla podstatně snížena, např. následkem opilosti. V případě zjištění tohoto přestupku byly okresní či státně policejní úřady povinny vést s pachatelem administrativní trestní řízení.¹⁸

Trestán mohl být i majitel vozidla, jenž svěřil řízení takové osobě. Řízení motorového vozidla v opilosti bylo pokládáno za těžký delikt, proto se ukládaly nejvyšší přípustné tresty. Pokuta byla ukládána ve výši 200 Kč, ale postupně mohly být odebírány vůdčí listy, přičemž se doba odebrání měla řídit závažností případu. Řidič se ihned po dopadení musel podrobit prohlídce úředním lékařem. Policejní ředitelství nařídilo, aby ve všech případech, kdy vzejdou pochybnosti o střízlivosti řidičů, byli řidiči vzati do vazby a aby k nim byl povolán policejní lékař. Pokud zjistil, že byl řidič opilý či podnapilý a jeho percepční schopnosti byly následkem požití alkoholu sníženy, zůstával provinilec ve vazbě. Když řidič vystřízlivěl, byl předveden bezpečnostními

¹⁷ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 40

¹⁸ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 40

orgány se zprávou o přestupku, lékařským vysvědčením a vůdčím listem k příslušnému úředníkovi, které případ vyšetřoval. Referent po výsledku předvedeného ihned rozhodl o výši trestu a o tom, na jakou dobu mu bude odejmut vůdčí list.¹⁹

Podobně byl po druhé světové válce laděn zákon z 15. dubna 1948 č. 87/1948 Sb., o potírání alkoholismu. Problematika byla řešena v § 3, který umožňoval okresním národním výborům uložit osobám, které se pod vlivem „nadměrného požívání alkoholických nápojů přivedly do stavu veřejného pohoršení“, nezbytnost podrobit se péči ústavu národního zdraví.²⁰

V průběhu let používala dopravní služba k provádění orientačních dechových zkoušek různé prostředky. Z historie známe např. Hargerův přístroj, různé druhy detekčních trubiček k určování přibližného množství alkoholu v krvi a měření pomocí elektronických měřičů alkoholu v dechu.²¹

---

¹⁹ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 41

²⁰ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 42

²¹ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 42

4 Návykové látky

Návykové látky byly a jsou považovány za celosvětový problém. Užívání drog vede k závislosti fyzické či psychické a působí škody nejen samotným uživatelům, ale celé společnosti. Závislost na návykových látkách je natolik nebezpečná, že jednotlivé státy na mezinárodní úrovni vyvíjí značné úsilí k zajištění kontroly nad touto problematikou. Také v České republice zaznamenáváme od roku 1989 v populaci plynulý nárůst šíření drog a s tím spojený růst problémů promítajících se ve zdravotním, sociální i bezpečnostní oblasti našeho života. Rostoucí poptávka po drogách je zaznamenávána především mezi dospívající mládeží a mladými lidmi (15 – 39 let).²²

Návykové látky jsou návykoví především díky vytvoření iluze, že to, co člověk potřebuje (klid, bezbolestnost, radost, pocit štěstí, energii, schopnost lépe komunikovat s opačným pohlavím, atd.), lze uspokojit, dosáhnout ve zrychleném a bezpracném stylu a navíc v intenzitě, kterou běžné uspokojování přináší.²³

4.1 Alkohol

Slovo alkohol pochází z arabského al-kahal, což znamená jemnou substanci. Je jakýmsi předpisem na relaxaci, kterému rozumí všechny kultury světa. Je to droga s rozpoznávacími účinky. V jedné minutě vyvolá pocity lásky, která se snadno může změnit v agresivitu a zuřivost. Odstraňuje zábrany a může tak vyvolat problémy. Alkohol lze považovat za tvrdou, silně návykovou drogu, obzvláště v psychicky těžkých obdobích. Její nebezpečnost spočívá v tom, že je všude, je legální a patří k různým rituálům (např. oslavy).²⁴

4.1.1 Vliv alkoholu na řidiče

Alkohol napodobuje účinek mnoha drog. Působí podobně jako kokain a amfetaminy. Tím vyvolává pocity vzrušení. Současně vyvolává pocity podobné při užití Valia a jiné zklidňující léky. Tím způsobuje odstranění zábran a úzkost. Napodobuje anestetika a tím poruší spojení mezi tělem a myslí.²⁵

---

²² SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012, s. 200.

²³ Návykové látky. *Návyková látka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/>>.

²⁴ MLČOCH, Z. Alkoholik. Úvod. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.alkoholik.cz/zavislost/>>.

²⁵ MLČOCH, Z. Alkoholik. *Jak působí alkohol na orgány a tělo*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/psychika_a_telo/telo_a_alkohol_jak_pusobi_alkohol_na_organy_a_moze.htm>.

Zákeřnost alkoholu pro řidiče spočívá v jeho účincích na nejjemnější mozkové funkce. Už dva püllitry desetistupňového piva zeslabí psychickou výkonnost člověka o třetinu, aniž by si toho byl vědom. Někoho omámí i malá dávka alkoholu tak, že nabývá dojmu, jako by nic nevypil, což je samozřejmě omyl. Droga v jeho krvi proplouvá vlásečnicemi těla a nervovými spoji a nakonec se usadí v mozkových buňkách. Alkohol proniká poměrně rychle do organismu. Asi třetina se vstřebává v žaludku a zbytek v tenkém střevě. Přirozenou potřebou těla je, aby se ho zbavilo a změnilo v neškodný metabolit. Klíčovou chemickou laboratoří ke zničení alkoholu jsou játra. Nepoškozená čistá játra očistí v průměru krev o 0,15 promile za hodinu. U muže s hmotností 70 kg se vyloučí za hodinu až 0,2 promile.²⁶

Tabulka č. 1 - Orientační čas, za který by měl vymizet alkohol z krve²⁷

Pivo	Muž o váze 75 kg	Žena o váze 60 kg
0,5 litru 10 stupňového piva	1 hodina 43 minut	2 hodiny 32 minut
0,5 litru 12 stupňového piva	2 hodiny 03 minut	3 hodiny 01 minut
1 litr 12 stupňového piva	4 hodiny 07 minut	6 hodin 02 minut
2 litry 12 stupňového piva	8 hodin 13 minut	12 hodin 05 minut
3 litry 12 stupňového piva	12 hodin 18 minut	18 hodin 07 minut

Alkohol v těle v množství vyšším než 0,2 promile narušuje:

- zrakové vnímání,
- koncentraci,
- optický postřeh,
- stálost, intenzitu, rozdělení a výběrovost pozornosti,
- zorné pole a zorný úhel,
- hloubkové a noční vidění,
- zrakovou paměť,
- prostorové vnímání,
- rozpoznání zelené a červené barvy,
- emoční hladinu,

²⁶ HAVLÍK, K. *Psychologie pro řidiče*. Portál s.r.o., 2005, s. 92 – 96.

²⁷ HAVLÍK, K. *Psychologie pro řidiče*. Portál s.r.o., 2005, s. 96.

- sebekontrolu.²⁸

Pravděpodobnost nehody je při hladině alkoholu:

- od 0,3 do 0,9 promile – 7x větší
- od 1,0 do 1,4 promile – 31x větší
- nad 1,5 promile – 128x větší²⁹

Změny schopností řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu

0,2 až 0,5 promile – prokazatelné zhoršení schopnosti řídit. Tendence riskovat, nepřiměřená sebedůvěra, zhoršená schopnost rozeznat pohybující se světla. Horší odhad vzdálenosti. Nebezpečné je to, že si alkoholem ovlivněný řidič neuvědomuje svůj stav a naopak má sklon se přeceňovat.

0,5 až 0,8 promile – viz výše, navíc prodloužený reakční čas (zhoršený postřeh). Přeceňování vlastních schopností, oči se obtížně přizpůsobují přechodu ze světla do tmy a naopak, horší vnímání barev. Zhoršená schopnost soustředění. Poruchy rovnováhy. Zhoršuje odhad vzdálenosti.

0,8 až 1,2 promile – viz výše, zhoršuje schopnost vnímat okraje zorného pole (tzv. tunelové vidění), další zhoršování soustředění, ještě více prodloužena reakční čas, roste bezohlednost při řízení.

Přes 1,2 promile – viz výše. Nadále se zhoršují poruchy soustředění, reakční čas, rovnováha i nekritickost. Často špatná orientace. I velmi zkušený řidič se v tomto stavu může dopustit hrubých chyb jako je zašlápnutí plynu místo brzy. Takový řidič představuje pro sebe i okolí obrovské riziko.

Kocovina, kdy alkohol už z krve vymizel – vyšší riziko spánku, nevolnosti a dalších tělesných a duševních obtíží, které odvádějí pozornost řidiče, krátkodobá ztráta vědomí v důsledku hypoglykémie (poklesu krevního cukru).³⁰

---

²⁸ HAVLÍK, K. *Psychologie pro řidiče*. Portál s.r.o., 2005, s. 97.

²⁹ MLČOCH, Z. *Alkoholik. Alkohol za volantem a schopnosti řidiče – reakční rychlost a sebedůvěra*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnosti_ridice_reakcni_rychlost_a_sebeduvera.html>.

³⁰ MLČOCH, Z. *Alkoholik. Alkohol za volantem a schopnosti řidiče – reakční rychlost a sebedůvěra*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <

4.1.2 Odborné měření alkoholu v organismu člověka

Přístroj Dräger je s měřením obsahu alkoholu v dechu spjata již od roku 1953. Z té doby pochází všeobecně známé detekční trubičky i první přístroj s elektronickým vyhodnocováním Draeger Breathalyzer. V roce 1980 byl na trh uveden první opravdu přenosný „digitální“ přístroj Alcotest®7310. Za podpory České pojišťovny byla 17 kusy těchto přístrojů vybavena i dopravní policie ve Středočeském kraji. Přímým pokračovatelem je komerčně neúspěšnější a nejznámější řada Alcotest®7410.³¹

Dräger Alcotest®7410 se prosadil svou spolehlivostí, jednoduchou obsluhou a bezdrátovou technikou tisku protokolu na přenosné tiskárně. Pro použití u Policie České republiky byl Alcotest®7410 pořizován od počátku devadesátých let minulého století a díky svým osvědčeným vlastnostem zde nakonec zaujal dominantní postavení. V současné době slouží policistům v České republice necelé 3000 těchto přístrojů, v celosvětovém měřítku je to přes 100 tisíc.³²

Rostoucí a doposud neustálené požadavky na metrologické vlastnosti přístrojů respektuje nejnovější generace přístrojů Dräger Alcotest®7510, která je novinkou přelomu roku 2008/09. Použitím inovované nejmodernější techniky a dlouholetých zkušeností je vybaven tak, aby mohl uživatelsky definovat průběh měření, řízení dechové zkoušky, nadstandardní možnosti správy naměřených dat, včetně záznamu místa měření pomocí modulu GPS, rozpoznání přítomnosti alkoholu v ústní dutině a další vlastnosti představující špičkovou úroveň techniky a ukazující směr dalšího vývoje těchto přenosných analyzátorů. Díky rozsáhlému příslušenství ho lze rovněž propojit s přístrojem Dräger DrugTest®5000 pro detekci psychotropních a omamných látek ze vzorku slin, který je detekuje automaticky, spolehlivě, hygienicky a rychle.³³

K dalším metodám orientačního zjišťování alkoholu v krvi patří klinické vyšetření, které provádí lékař před odběrem krve. Povinnost vyšetřujícího lékaře je provést testy a vyšetření (pozorování zevně viditelných příznaků opilosti, koordinovanost pohybů, stav oděvu apod.), a na jejich základě uvést do protokolu závěr, zda vyšetřovaný jeví či nejeví známky požití alkoholu. Výsledky klinického vyšetření jsou rovněž posuzovány jako orientační, protože ovlivnění alkoholem, jehož podstat

---

http://www.alkoholik.cz/zavislost/opily_ridic_tresty/alkohol_za_volantem_a_schopnosti_ridice_reakni_rychlost_a_sebeduvera.html >.

³¹ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 43.

³² MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 43.

³³ MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009, s. 43.

spočívá v poruchách pozornosti, rozvahy a pohotovosti v jednání, oslabeném vnímání vnějších podnětů a poruchách osobnosti, není vždy možné lékařským vyšetřením, tj. běžnými subjektivními metodami prokázat.³⁴

Chování a vnější vzhled vyšetřovaného je při klinickém vyšetření ovlivňován jak sebeovládáním, množstvím a složením potravy před a během pití alkoholu, návykem na požívání alkoholu, věkem, tělesnou konstitucí, pohlavím, na psychickém stavu a tělesné vyčerpanosti a k tomu mohou přistoupit i faktory subjektivního přístupu lékaře. Mimoto je třeba vycházet ze skutečnosti, že k vyšetřování dochází až po určitém časovém odstupu od požití alkoholu a deliktu. V praxi, při posuzování vlivu alkoholu na schopnost bezpečně řídit motorové vozidlo, zaujímá klinické vyšetření druhé místo za laboratorně zjištěnou hladinou alkoholu v krvi.³⁵

K nejpřesnějším metodám kvantitativního zjištění hladiny alkoholu v krvi patří tzv. rozbory krve.

K lékařskému vyšetření spojenému s odběrem krve nebo moči může být řidič vyzván pouze v případě pozitivní dechové zkoušky (s výjimkou trestního řízení). Během lékařského vyšetření je řidiči odebrána krev nebo moč. Zajištěný vzorek je posléze laboratorně analyzován. Pokud řidič toto vyšetření odmítne podstoupit, hrozí mu stejná sankce, jako když odmítne dechovou zkoušku.³⁶

Odebrání vzorku krve je třeba provést co nejdříve po nehodě, či podezření z užití alkoholu před či během řízení motorového vozidla. Jestliže byl alkohol vpraven do těla ihned po podezření, pak je třeba odebrat vzorek krve po 90 minutách, protože resorpční doba je od 30 do 90 minut. V případě, kdy došlo k nehodě a vyšetřovaná osoba tvrdí, že požila alkohol až po nehodě, je třeba provést tři odběry vzorku krve. Tyto odběry se provádí po sobě s časovým odstupem 30 minut.³⁷

V současné době se považuje za objektivní stanovení alkoholu v krvi – stanovení pomocí plynové chromatografie, s následnou kontrolou metodou založenou na jiném

---

³⁴ ZIKMUND, J. *Stanovení alkoholu v organismu člověka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/stanoveni.htm>>.

³⁵ ZIKMUND, J. *Stanovení alkoholu v organismu člověka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/stanoveni.htm>>.

³⁶ DOPRAVNÍ PŘESTUPKY s.r.o.. *Alkohol za volantem*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>>

³⁷ ZIKMUND, J. *Stanovení alkoholu v organismu člověka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/stanoveni.htm>>.

principu, tj. Widmarkovou metodou, která se provádí v laboratořích specializovaných na tuto problematiku. Výsledná hodnota je průměr z více stanovení.

Metoda plynové chromatografie – je založena na principu rozdělení jednotlivých těkavých látek z krve. Její předností je kvalitativně specifické a kvantitativně přesné stanovení koncentrace etanolu. U výsledku měření je třeba posuzovat shodu jednotlivých analýz a přítomnost jiných látek než etanolu.

Widmarkova zkouška – je stále rozšířenou analytickou metodou poměrně velmi přesnou a spolehlivou. Její výhodou je vysoká citlivost a poměrná jednoduchost, která ji řadí mezi rutinní laboratorní úkony. Nevýhodou této zkoušky je její nespecifičnost, protože při Widmarkově zkoušce jsou mezi redukujícími látkami chovajícími se stejně jako etanol i jiné těkavé redukující látky, jako např. aceton, acetaldehyd, éter, benzin a jiné látky.³⁸

4.1.3 Tolerance alkoholu v Evropských zemích

Nulová tolerance alkoholu v krvi řidiče je pouze v šesti Evropských zemích, kterými jsou: Česko, Estonsko, Maďarsko, Rusko, Slovensko a Rumunsko. V největší míře je využita tolerance alkoholu 0,2% a 0,5%. Nejvyšší toleranci mají v Irsku a Velké Británii, kde je míra alkoholu tolerována do 0,8% alkoholu v krvi.

Tabulka č. 2 – Tabulkový přehled³⁹

Belgie	0,5 %	Itálie	0,5 %
Bosna a Hercegovina	0,3 %	Litva	0,4 %
Bulharsko	0,5 %	Lotyšsko	0,5 %
Černá Hora	0,5 %	Maďarsko	0,0 %
Česko	0,0 %	Makedonie	0,5 %
Dánsko	0,5 %	Německo	0,5 %

³⁸ ZIKMUND, J. *Stanovení alkoholu v organismu člověka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/stanoveni.htm>>.

³⁹ SINGER, J. *Evropa a tolerance k alkoholu*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tolerance-alkoholu-ridicu-v-evrope/r~04ea0df06eb211e682470025900fea04/?redirected=1486669947>>

Estonsko	0,0 %	Nizozemsko	0,5 %
Finsko	0,5 %	Norsko	0,2 %
Francie	0,5 %	Polsko	0,2 %
Chorvatsko	0,5 %	Portugalsko	0,5 %
Irsko	0,8 %	Rakousko	0,5 %
Island	0,5 %	Rumunsko	0,0 %
Rusko	0,0 %	Španělsko	0,5 %
Řecko	0,5 %	Švédsko	0,2 %
Slovensko	0,0 %	Švýcarsko	0,5 %
Slovinsko	0,5 %	Velká Británie	0,8 %
Srbsko	0,5 %		

4.2 Drogy

Drogy vstoupily do lidského života v bohaté paletě forem a nejrozmanitějšími cestami. Od pradávna lidstvu prospívaly jako lék, ale také mu způsobovaly nedozírné škody. Kdo s nimi nezacházel s přísným dodržením pravidel, aby byl jejich pánem, stal se jejich otrokem. K jedovatému podhoubí můžeme zařadit již indiánské medicinmany, různé starověké a středověké kouzelníky. Rozvoj farmacie pak přispěl k tomu, že na světě jsou desítky milionů lidí závislých na drogách, tisíce jich na následky zneužívání umírají.⁴⁰

Každá droga měla jasně vymezenou svoji úlohu (např. jihoameričtí Indiáni žvýkali koku, aby přežili určitá období svého života, opium bylo součástí meditací čínských filozofů a učenců, halucinogeny hrály významnou úlohu v rituálních obřadech většiny kultur).⁴¹

⁴⁰ ŠEDIVÝ, V., VÁLKOVÁ, H. *Lidé, alkohol, drogy*. Praha : Naše vojsko, 1988, s. 27.

⁴¹ ESCOHOTADO, A. *Stručné dějiny drog*. Praha : Volvox Globator, 2003, s. 49 – 53.

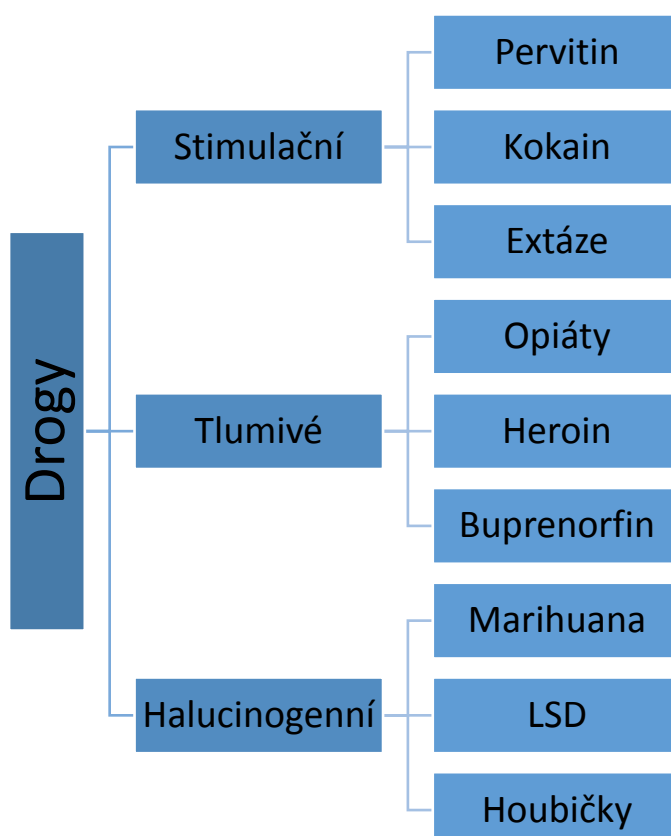

4.2.1 Dělení drog

Existuje několik tzv. „klasifikačních systémů“, tedy pokusů, jak drogy třídit. Takový nejběžnější systém dělí drogy podle jejich rizikovosti a označuje je jako měkké, či naopak tvrdé. V takovém jednoduchém systému se ale nevyhneme nežádoucímu zobecňování. Asi nejpochoptelnějším se jeví dělit drogy podle účinku, které vyvolávají. Toto dělení obsahuje tři kategorie. První kategorií jsou drogy stimulační, povzbuzující. Druhou kategorií jsou drogy tlumivé, uklidňující a tišící. Poslední kategorií jsou drogy halucinogenní, přetvářející vnímání reality.⁴²

Každá tato kategorie zahrnuje různé typy návykových látek, bez ohledu na míru rizik, kterými jejich konzumace hrozí. Jednotlivé kategorie ale spojují účinky, jejich odraz v potřebách, které člověk má a očekává je skrze užití drogy uspokojit.⁴³

Diagram č. 1 – Dělení drog dle účinku⁴⁴

⁴² Návykové látky. *Drogy a návykové látky*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/>>.

⁴³ Návykové látky. *Drogy a návykové látky*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/>>.

⁴⁴ Vlastní sestavení

Stimulační drogy

Stimulační drogy dodávají člověku energii, zbavují jej únavy, nesmělosti, zábran v komunikaci. Patří sem například i káva nebo čaj, silnější kávu ale představuje například pervitin, amfetamin nebo kokain.

- Pervitin

Tato droga byla poprvé syntetizována v Japonsku v roce 1888. Na západ se dostala až v roce 1929. Čeští toxikomaní dokázali tento přípravek znovu objevit a vyvinout jeho výrobu v podmínkách domácích laboratoří. Jako vstupní produkt pro výrobu pervitinu slouží stimulační látka, efedrin, který lze získat z různých kompozitních léků nebo z chvojníku, rostliny vyskytující se v jižních oblastech Slovenska a pěstované v botanických zahradách. Po extrakci lze efedrin za pomoci louhu, červeného fosforu a dalších chemikálií změnit na metanfetamin. Potřebné pomocné chemikálie lze poměrně snadno získat a vybavení pro „vaření“ se skládá z nejjednodušších pomůcek, jako je teploměr či chladnička. Nejrůznější zbarvení produktu do žluta či fialova svědčí o příměsích jódu či jiných látek, tedy o nedokonalém čištění nebo o tom, že konečného produktu vůbec nebylo dosaženo a je nabízen pouhý „mezistupeň“. V tom tkví jedno z velkých rizik současného černého trhu s pervitinem. Hrozí totiž nebezpečí poškození organismu těmito nečistými drogami, jež je navíc zvyšováno tím, že v českém prostředí velká většina začátečníků volí na základě příkladu jako cestu první aplikace injekční vpich do žíly.⁴⁵

Prvotní psychotropní efekt pervitinu je výrazný, příjemný, a proto vysoce žádaný. Podobně jako u ostatních amfetaminů dochází k celkovému povzbuzení, odstranění únavy, pocitu zlepšené psychické a fyzické výkonnosti, celkovému zrychlení psychických procesů a nabídce představ, euforizaci, zvýšené empatii a uvolnění zábran. Prakticky u každého konzumenta pervitinu dochází k zásadním proměnám psychiky. Dochází k duševním poruchám – paranoidního či paranoidně-halucinatorního syndromu v rámci vznikající toxické psychózy. Mohou se objevit i zrakové a sluchové halucinace, tedy šalebné vjemy tajemných výhružných stínů, zvuků atd. Konzumenti pervitinu po určité době s touto drogou skončí nebo přecházejí k opiátům, kde závislost je vyjádřena ještě výrazněji, ale riziko toxické psychózy je v porovnání s pervitinem malé.⁴⁶

---

⁴⁵ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997, s. 29 – 30.

⁴⁶ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997, s. 30 – 31.

- Kokain

Kokain působí jako stimulus krátkodobě na celou nervovou soustavu a jako lokální anestetikum. Účinek je slabší než u amfetaminu, ten působí šestkrát až osmkrát déle. Zdroj koky je rostlina *Erythroxylum coca*, která roste ve vlhkých tropických lesích na východních svazích And v Bolívii, Peru a Ekvádoru. Na kokain bohatá je taky koka *Erythroxylum novagranatense*, která se pěstuje v suchých horských oblastech Kolumbie podél Karibiku a v některých vyprahlých oblastech Peru. Koka se konzumuje několika základními způsoby.⁴⁷

Lístky – to je nejstarší způsob, který používá 90 procent andských indiánů. Svitek lístků se smísí se slinami a okoření na vápno bohatým materiálem, jako jsou spálené mušle nebo zrní.

Pasta – je hnědavý, někdy vlhký materiál, který obsahuje mnoho nečistot. Většinou se pasta smíchá s tabákem nebo marihuanou a kouří se. Je to vysoce intenzivní látka. Působí rychle a často vede k závislosti s řadou průvodních problémů.

Hydrochlorid kokainu – je to bílý krystalický prášek bez zápachu, hořké chuti. Šňupači krájí krystalky žiletkou na tenounké nitky a šňupají je jednou nosní dírkou. Používají k tomu různé nástroje. Někteří si vystačí s prostou slámou, ale bohatí používají stočenou bankovku nebo speciálně vyrobené trubičky ze zlata nebo drahokamů.⁴⁸

Uživatelé více než stav samotný na kokainu oceňují, jak jsou po něm svěží, sebevědomí a připraveni konzumovat alkohol a sex v nadlidské míře a bez morálních a tělesných kocovin. Uživatelé se rychleji a snadněji rozhodují, komunikují s ostatními, předvídají reakce okolí. Dlouhodobé užívání kokainu způsobuje podezřívavé, paranoidní myšlení, dochází k otupení emocí. Organismus začne chátrat, lidé hubnou, kazí se jim zuby, látka nedělá dobře ani játrům, mozku a dalším orgánům.⁴⁹

- Extáze

Extáze je syntetický produkt derivovaný z amfetaminu, který vyvolává zvýšenou citlivost a vnímavost. Byla původně vyráběna v USA a používána jako lék v psychiatrii.

---

⁴⁷ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 212.

⁴⁸ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 213.

⁴⁹ Návykové látky. *Kokain*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/stimulacni-drogy/kokain/>>.

Podává se formou tablety nebo kapsle. Asi půl hodiny po polknutí dávky se dostavuje pocit příjemného tělesného tepla spolu s uvědoměním si nástupu účinku – prohlubování vzájemného porozumění, schopnosti vcítit se do problémů druhého, solidarity a pocitů radosti. Tento efekt se asi po dobu dvou hodin výrazně prosazuje ve fázi označované jako „rush“ (jízda). Pak nastupuje zklidnění s příjemným prožíváním, trvající několik hodin. Na rozdíl od alkoholu, extáze agresivitu tlumí, nikoli podporuje. Jako nežádoucí účinky jsou při intoxikaci popisovány pocity nervozity, nespavosti po prvotním odeznění účinků a únava, resp. pocity deprese druhý den po intoxikaci. Jako každá stimulační droga, i extáze má schopnost časem vyvolat vysoce nebezpečný stav toxické psychózy.⁵⁰

Tlumivé drogy

- Opium

Opium je získáváno z máků odrůdy *Papaver somniferum album*. Je to původně bílá šťáva, která prýští z nařezaných makových hlavic. Na vzduchu houstne a tmavne. V této podobě je sbírána a dále zpracovávána ať už k přímé konzumaci, nebo k dalšímu zpracování. Mezi přírodní deriváty opia patří morfin a kodein. Polosyntetickým derivátem je heroin.

Morfin – vyskytuje se v opiu v koncentraci od 4 do 21 %. Je bez zápachu, chutná hořce a časem tmavne. Je značně účinný při tišení bolestí. Původně byl používán i jako prostředek proti nespavosti.

Kodein – je přírodní derivát opia. Poprvé byl izolován v roce 1832 jako nečistota vyskytující se ve várce morfinu. V surovém opiu se tento alkaloid nachází v koncentracích od 0,7 do 2,5 %. Přestože se samostatně vyskytuje v přírodním stavu, většinou se získává z morfinu. Ve srovnání s morfinem má kodein o něco slabší účinek analgetický (tlumící bolest), sedativní (tlumící dráždivost) a méně omezuje respirační (dýchací) funkce.⁵¹

- Opiáty

Opiáty jsou jak přírodními, tak syntetickými deriváty šťávy z nezralých makovic – přírodního opia. Mezi nejznámější opiáty patří jak heroin, tak buprenorfin, dále

---

⁵⁰ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997, s. 31.

⁵¹ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997, s. 16 – 18.

kodein a morfin a jejich četné odvozeniny. Na letních makových polích můžeme každoročně pozorovat nájezdy milovníků opiátů, kterak z makovic extrahují surové opium, které pak sezóně berou.⁵²

- Heroin

Heroin je jedna ze skupiny drog, které jsou známy jako narkotická analgetika známých jako opiáty, které jsou laboratorně upravené. Vyrábí se vařením stejných dílů morfinu a acetylanhydridu, bezbarvé těžké kapaliny, který se používá při výrobě umělých vláken a celuloidového filmu. Směs obou látek vytváří „base“, bázi. K tomu, aby se získal heroin, prochází tato báze ještě několika úpravami, při nichž se mísí s kyselinou chlorovodíkovou, strychninem, kofeinem a je sušena, prosívána i jinak zpracovávána podle požadované výsledné kvality. Ve své nečistší podobě je droga třikrát až čtyřikrát silnější než morfin.⁵³

Lze snadno vysledovat způsob, jak se narkoman stane závislým na heroinu. Začíná šňupáním nebo kouřením, pak si narkoman dává injekci pod kůži, potom si píchá nitrožilně, a když má rozpíchané všechny dobré žíly, vrací se opět k píchání pod kůži.

Šňupání – heroin se šnupe stejně jako kokain – rozdrťí se čepelkou nože na tvrdém povrchu, rozprostře se do řádek a pak se postupně vdechne jednou a pak druhou nosní dírkou.

Kouření – dávka se umístí do proužku staniolu a nahřeje se nad plamenem. Jakmile se heroin zahřeje, zčerná a stočí se jako had. Stoupající dým se nasaje nosními dírkami pomocí trubičky.

Píchání pod kůži – při tomto způsobu aplikace se droga páchá do tukové tkáně hned pod kůži. Nejbezpečnější místa pro tento způsob aplikace jsou zpravidla předloktí, stehna, hýždě a břicho.

Nitrožilní aplikace – droga se obvykle píchá do velkých svalů, do horní části paže, doprostřed stehna a do hýždí. Droga se nemá páchat do prsou.⁵⁴

---

⁵² Návykové látky. *Opiáty*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-24]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/tlumive-drogy/opiaty/>>.

⁵³ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 131 – 132.

⁵⁴ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 132.

Účinky heroinu jsou víceméně stejné, bez ohledu na to, zda se droga šnupe, kouří, vpichuje pod kůži anebo do žíly. Zvláštní účinek se dostaví při použití posledních dvou metod – převážně při aplikaci do žíly, je to tzv. „rush“ (rauš), vyvrcholení, které nastane při aplikaci a těsně potom, co se droga dostane do krevního oběhu. Podobně jako u všech drog jsou účinky heroinu značně rozdílné. Na některé lidi nepůsobí, jiným je na zvracení a droga u nich vyvolá odpor.⁵⁵

- Buprenorfin

Má účinek jako opiátová látka i protilátka, což znamená, že může jednak nahradit jiné drogy. Pokud si ji vezme někdo, kdo je závislý na opiátech, může u něj vyvolat abstinenci příznaky. Koncem 80. let a na začátku 90. let považovali lékaři ve Skotsku buprenorfin za zdraví prospěšný lék pro léčení závislosti na heroinu a rozdávali jej v tak obrovském množství, že se droga stala vedoucí silou na skotské drogové pouliční scéně, překonala i heroin a zaujala i velké procento ve statistických údajích více než sta případů úmrtí na předávkování drogami, ke kterým každoročně dojde. Lék, který ji obsahuje, se nazývá Temgesic.⁵⁶

Halucinogenní drogy

Halucinogeny ovlivňují mnoho receptorových systémů v mozku. Jejich efekt je tedy vyvolaný jejich interakcí. Užití je někdy provázeno mírným útlumem, obvykle mají spíše mírně stimulační účinek.⁵⁷

- Marihuana

Marihuana se na drogové scéně vyskytuje velmi dlouho, její užívání bylo relativně časté již v době před listopadem 1989. Prapůvodní vlastní konopí je Himálaj, rozšířené je v Indii. Konopí neboli rostlina druhu *Cannabis* patří mezi látky s halucinogenním účinkem. Existují také druhy pro průmyslové využití, v nich je obsah psychotropních látek minimální. Je to jednoletá dvoudomá rostlina, maximálního vzrůstu dosahuje kolem dvou metrů. Samičí rostliny bývají mohutnější a z hlediska obsahu psychotropních látek významnější. Konopí se pěstuje i v našich klimatických podmínkách. Nejčastější způsob užití je kouřením, často s příměsí tabáku. Marihuana

---

⁵⁵ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 139.

⁵⁶ TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988, s. 134.

⁵⁷ Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 158.

také bývá používána k přípravě různých pokrmů a nápojů. Slouží jako surovina pro získávání hašiše.⁵⁸

Cannabisoidy v lidském těle ovlivňují specifické receptory – CB1 v mozku a CB2 ve slezině. Receptory CB1 jsou zodpovědné za typické efekty konopí, receptory CB2 mají mírný imunosupresivní efekt, tj. negativně ovlivňují imunitní odpověď organismu. Při požití se první příznaky dostaví asi za 30 minut, protože vstřebávání je pomalé. Efekt pomalu stoupá a vrcholu dosahuje po 1-5 hodinách, odeznívá po dalších několika hodinách, stává se, že ještě 24 hodin po požití si intoxikovaný může stěžovat na poruchy vyvolané intoxikací. Intoxikace konopnými látkami požitými ústy má závažnější průběh, větší pravděpodobnost předávkování. První příznaky nastupující intoxikace bývají někdy nepříjemné (sevřenost a úzkost). Dochází k porušení kontaktu s realitou. Mění se vnímání času, dostavuje se zostření smyslových vjemů, někdy poruchy krátkodobé paměti. Nastupují pocity blaženosti a euforie, typický je bezdůvodný, neutěšitelný smích. Při intoxikaci cannabionidy se mohou dostavit halucinace. Z fyzických příznaků je typická zvýšená chuť k jídlu (zejména na sladké) a sucho v ústech, intoxikace bývá provázena zarudnutím očí. Při odznění účinku se dostavuje často zmatenost, únava a otupělost. Dlouhodobé užívání konopných drog vede k typickým změnám. „Huliči“ jsou pomalí, hloubavě se zabývají detaily a trpí poruchami krátkodobé paměti.⁵⁹

- LSD

LSD patří mezi silné psychoaktivní preparáty. Velice malá dávka, obvykle 40-70 mikrogramů, je schopna vyvolat halucinogenní efekt, který přetrvává až 8 hodin. Laboratorně je LSD syntetizováno ve formě prášku. Je užíváno orálně ve formě tablet a tenkých čtverečků želatiny nebo zředěno a absorbováno do absorpčních papírků. Papírky tzv. tripy bývají distribuovány na diskotékách a ve společenských klubech mládeže, přičemž jsou označeny obrázky a poutavými názvy.⁶⁰

Nástup intoxikace se většinou ohlásí pocity závratě, nevolnosti, někdy zvracením. Somaticky se objevuje rozšíření zornic, stoupají krevní tlak, tep a teplota, intoxikovaný se potí. Psychické projevy jsou různé. Mění se prožívání emocí, většinou převládá euforie, může ale také převládat panická hrůza a úzkost. Intoxikace bývá

---

⁵⁸ Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 153 – 154.

⁵⁹ Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 153 – 155.

⁶⁰ NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997, s. 39.

provázena poruchou pohybové koordinace, alternace vnímání je značná, hlavně zrakového a tělového. Změněna je perspektiva, odhadování vzdáleností, vnímání barev. Vyskytují se četné halucinace.⁶¹

- Lysohlávky

První příznaky intoxikace se objevují po 10 – 45 minutách, v závislosti na způsobu aplikace. Pokud jsou houby rozžvýkány a ponechány delší dobu v ústech, intoxikace nastupuje rychleji a je silnější. Pokud jsou houby spolknuty, nástup účinku bývá pozvolnější a maximální účinek je menší. Účinné látky se lépe vstřebávají z dutiny ústní. Začátek intoxikace je spíše nepříjemný, dostávají se pocity neklidu, jindy mírná ospalost spojená se zíváním. Mohou se vyskytnout bolesti hlavy, poruchy koordinace jako při opilosti, třes a pocení. Zesiluje vnímání barev a zvuků. V lepším případě přichází pocit euforie a pocity štěstí.⁶²

Intoxikace často odeznívá náhle a lze ji přerušit některými psychofarmaky (např. neuroleptiky). Vrchol intoxikace nastupuje po 1-2 hodinách, následuje cca 2 hodiny působení, za 5-6 hodin od počátku obvykle odeznívají hlavní příznaky. Zcela k normě se intoxikovaný vrací po 12 hodinách. Uvedené časové údaje závisejí na požité dávce.⁶³

4.2.2 Drogy za volantem

Narkomanie se u nás nevidaně rozmáhá. Odhaduje se, že každý osmý člověk již drogu vyzkoušel. Motorista, který se chopí volantu v přesvědčení, že droga z těla vyprchala, se může mýlit. Záleží na míře závislosti a individuálních a věkových zvláštностech. Droga nejenže zkresluje vnímání a tříští pozornost, ale nedovolí motoristovi rozpoznat při řízení podstatné podněty od nepodstatných, ten reaguje zmateně a selhává. Přitom postrádá schopnost si uvědomit nestandardní dopravní chování.⁶⁴

Test DrogWipe 5+

Nejznámějším testem na drogy je test DrogWipe 5+, který využívá Policie České republiky. Jedná se o orientační test na detekci marihuany, amfetaminu,

---

⁶¹ Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 158.

⁶² Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 159.

⁶³ Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007, s. 159.

⁶⁴ NĚMEC, M. *Občan a Policie*. Praha : Naše vojsko, 2005. s. 208.

metamfetaminu, opiátů a kokainu ze slin. Laboratorní ověření výsledků je vyžadováno, pokud je test pozitivní.

Sběračem pro odběr vzorku slin je vzorek přenesen na testovací proužky, které obsahují specifické protilátky pro jednotlivé drogy. Pokud vzorek slin obsahuje drogy, naváží se na příslušné protilátky. Testování je zahájeno, jakmile je rozmáčknuta integrovaná ampulka, tím dojde k uvolnění tekutiny, která přenáší drogy navázané na protilátky směrem k testovacím linkám. Červené testovací linky se vyhodnocují vizuálně.⁶⁵

V případě silně pozitivních vzorků slin může být výsledek viditelný již za 3 minuty. U méně pozitivních vzorků slin může být výsledek testu znatelný již za 5 minut. Výsledky zůstávají platné do 10 minut od začátku testování. Význam použitých zkratek:

- CA – cannabis (marihuana, hašiš, THC)
- AM – amfetamin
- MET – metamfetamin (MDMA, extáze)
- CO – kokain (crack)
- OP – opiáty (heroin, morfin)⁶⁶

Tabulka č. 3: Limitní hodnota návykové látky v krevním vzorku⁶⁷

THC	2 nanogramy / ml krve
Methamfetamin	25 nanogramů / ml krve
Amfetamin	25 nanogramů / ml krve
Methylendioxyamfetamin	25 nanogramů / ml krve
Methylendioxyamfetamin	25 nanogramů / ml krve
Benzoylekgonin	25 nanogramů / ml krve

⁶⁵ Drogové testy. *DrugWipe5* +. [online], 2017, [cit. 2017-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovetesty.cz/file/p77.pdf>>

⁶⁶ Drogové testy. *DrugWipe5* +. [online], 2017, [cit. 2017-02-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.drogovetesty.cz/file/p77.pdf>>

⁶⁷ Vlastní sestavení

Kokain	25 nanogramů / ml krve
Morfin	10 nanogramů / ml krve

5 Přestupky a trestné činy v silniční dopravě

5.1 Přestupek obecně

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označen v zákoně o přestupcích nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací: přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem nebo nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněného zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možné v dané situaci jinak odvrátit.⁶⁸

5.1.1 Zavinění

K odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění. Přestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí nebo nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl. Přestupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn. Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých osobních poměrů povinen.⁶⁹

5.1.2 Věk a nepřičetnost

Za přestupek není odpovědný, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku nebo ten, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, nebo nemohl ovládat své

---

⁶⁸ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

⁶⁹ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

jednání. Odpovědnosti se však nezbavuje ten, kdo se do stavu nepříčetnosti přivedl, byť i z nedbalosti, požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky.⁷⁰

5.1.3 Sankce za přestupek

Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- napomenutí,
- pokutu,
- zákaz činnosti,
- propadnutí věci,
- zákaz pobytu.

Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí, napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.⁷¹

5.2 Trestný čin obecně

Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.⁷²

5.2.1 Přechyiny a zločiny

Trestné činy se dělí na přechyiny a zločiny. Přechyiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přechyiny. Zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy,

---

⁷⁰ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

⁷¹ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

⁷² ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.⁷³

5.2.2 Zavinění

Úmyslné zavinění je trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže pachatel chtěl svým způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. Srozumění se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

Nedbalostní zavinění je trestný čin spáchaný z nedbalosti, jestliže pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí nebo nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním průměrům vědět měl a mohl. Trestný čin je spáchaný z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmu chráněným trestním zákonem.⁷⁴

5.2.3 Pachatel, spolupachatel, účastník

Pachatelem trestného činu je, kdo svým jednáním naplnil znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokus či přípravy, je-li trestná. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení trestného užije jiné osoby, která není trestně odpovědná pro nedostatek věku, nepříčetnost, omyl anebo proto, že jednal v nutné obraně, krajní nouzi či za jiné okolnosti vylučující protiprávnost, anebo sama nejednala nebo nejednala zaviněně. Pachatelem trestného činu je i ten, kdo k provedení činu užil takové osoby, která nejednala ve zvláštním úmyslu či z pohnutky předpokládané zákonem. V těchto případech není vyloučena trestní odpovědnost osoby za jiný trestný čin, který tímto jednáním spáchala.

---

⁷³ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

⁷⁴ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

Spolupachatelem je osoba, která spáchá trestný čin úmyslným společným jednáním dvou nebo více osob. Každá z osob odpovídá, jako by trestný čin spáchala sama.

Účastníkem na dokonaném trestném činu nebo jeho pokusu je, kdo úmyslně spáchání trestného činu zosnoval nebo řídil, vzbudil v jiném rozhodnutí spáchat trestný čin nebo umožnil nebo usnadnil jinému spáchání trestného činu, zejména opatřením prostředků, odstraněním překážek, vylákáním poškozeného na místo činu, hlídáním při činu, radou, utvrzováním v předsevzetí nebo slibem přispět po trestném činu. Na trestní odpovědnost a trestnost účastníka se užije ustanovení o trestní odpovědnosti a trestnosti pachatele, jestliže trestní zákon nestanoví něco jiného. Trestní odpovědnost účastníka zaniká, jestliže dobrovolně upustil od dalšího účastenství na trestném činu a odstranil nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého účastenství, nebo učinil o účastenství na trestném činu oznámení v době, kdy nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem z podniknutého účastenství, mohlo být ještě odstraněno. Oznámení je nutno učinit státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému. Je-li činu zúčastněné více osob, nebrání zániku odpovědnosti účastníka, který takto jednal, je-li čin spáchán ostatními pachateli nezávisle na jeho dřívějším přispění k činu nebo přes jeho včasné oznámení.⁷⁵

5.2.4 Věk

Kdo v době spáchání trestného činu nedovršil patnáctý rok svého věku, není trestně odpovědný.⁷⁶

5.2.5 Nepříčetnost

Nepříčetná osoba, je ta, která pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohla rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědná.⁷⁷

---

⁷⁵ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

⁷⁶ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

⁷⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

5.3 Trestné činy a přestupky při řízení motorového vozidla pod vlivem návykové látky

Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů upravuje mimo jiné, povinnost řidiče nepožít alkohol, nebo jinou návykovou látku před jízdou a za jízdy a to v § 5 odst. 1. Kde se uvádí, že povinnost řidiče je dle písmena f): podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu, ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem, g): podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního předpisu, ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.⁷⁸

Dle zákona 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, upravuje §16 vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky.

Řízení pod vlivem návykových látek je jednání, kterým je možné spáchat nejen přestupek, ale i trestný čin. Závisí na tom, nakolik byl řidič návykovou látkou ovlivněn. Pokud byl řidič ovlivněn natolik, že byla vyloučena jeho způsobilost řídit vozidlo, jedná se o trestný čin. V případě alkoholu je hranice mezi přestupkem a trestným činem poměrně zřejmá – způsobilost řídit vozidlo je u každého řidiče vyloučena při dosažení hladiny 1 promile alkoholu v krvi. Vyloučení způsobilosti však může nastat i při hladině alkoholu nižší než 1 promile, v takové případě by však muselo být vyloučení způsobilosti prokázáno svědeckými výpověďmi apod. Pokud nedošlo ke spáchání trestného činu, bude se jednat o přestupek.⁷⁹

Při ovlivnění jinými návykovými látkami je situace složitější, vzhledem k velkému množství druhů a různých účinků jiných návykových látek není stanovena univerzální hranice, od které je vyloučena způsobilost řídit vozidlo. Proto je v případě pozitivního výsledku kontroly na přítomnost jiných návykových látek nutné vypracovat znalecký posudek z odvětví toxikologie, respektive odvětví psychiatrie, který na základě

⁷⁸ ČESKO. Zákon 361/2000 Sb. O provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 98. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>>.

⁷⁹ DOPRAVNÍ PŘESTUPKY s.r.o. *Alkohol za volantem*. [online] 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>>.

údajů o přítomnosti jiných návykových látek určí, zdali se jednalo o stav vylučující způsobilost.⁸⁰

Přečin ohrožení pod vlivem návykové látky

Z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky je podezřelý ten, kdo dle §274 odst. 1 trestního zákoníku, vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti. Dále bude odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti potrestán ten, kdo:

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, doprání nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek
- b) spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo
- c) byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.⁸¹

5.3.1 Řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem alkoholu

Při zjištění dopravního přestupku nebo trestného činu pod vlivem alkoholu zakáže policista řidiči další jízdu, případně v další jízdě zabráni. Policista je oprávněn k zastavení vozidla použít technické prostředky nebo odtažení vozidla. Následně policista sepiše úřední záznam a spolu s další dokumentací jej přiloží k oznámení o přestupku. K oznámení o přestupku policista přiloží také vytištěné výsledky odborných měření. V případě, kdy je podezření ze spáchání trestného činu postupuje policista obdobně. Pokud bylo provedeno lékařské vyšetření, je součástí spisové dokumentace „Protokol o lékařském vyšetření“ s výsledkem rozboru biologického materiálu.

---

⁸⁰ DOPRAVNÍ PŘESTUPKY s.r.o. *Alkohol za volantem*. [online] 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>>.

⁸¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:< <https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

5.3.2 Řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem jiných NL

Podezření o řízení pod vlivem jiné návykové látky získává z chování a vystupování kontrolované osoby. Zaměřuje se především na chování řidiče již při vystupování z vozidla, způsob chůze, způsob chování a tělesným příznakům, očím řidiče, hlasový projev a nakonec provede vizuální kontrolu vnitřku vozidla. V případě, že výsledek orientačního vyšetření je pozitivní, vyzve policista řidiče k odbornému lékařskému vyšetření. Lékařské vyšetření je prováděno ve zdravotnickém zařízení a policista vyplní „Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou, dále na spodní část testeru uvede jméno a příjmení testované osoby, datum a čas odběru. Při řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem jiné návykové látky postupuje policista obdobně jako při řešení protiprávního jednání spáchaného pod vlivem alkoholu. Součástí dokumentace bude „Protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou“.

5.4 Sankce

Řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu

Dechová zkouška je podle nejnovější judikatury dostatečným důkazem nejen pro správní, ale i pro trestné řízení a není proto nutné konat lékařské vyšetření. Jestliže se řidič odmítne podrobit orientační dechové zkoušce, dopustí se přestupku, za který mu může být uložena pokuta od 25 000,- Kč do 50 000,- Kč a zákaz řízení motorových vozidel na dobu od jednoho do dvou let.⁸²

Tabulka č. 3 – Sankce za řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu⁸³

Promile	Přestupek či trestný čin	Pokuta	Body	Zákaz řízení
do 0,3	přestupek	do 20 000,- Kč	0	6 měsíců – 1 rok
0,3 - 1	trestný čin s podmíněným trestem	do 20 000,- Kč	7	6 měsíců – 1 rok

⁸² DOPRAVNÍ PŘESTUPKY s.r.o. *Alkohol za volantem*. [online] 2017 [cit. 2017-02-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>>.

⁸³ Vlastní sestavení.

více než 1	trestný čin s nepodmíněným trestem	25 000,- Kč až 50 000,- Kč	7	1-2 roky
------------	--	-------------------------------	---	----------

Řízení motorového vozidla pod vlivem drog

Podle zákona 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů hrozí v případě malého zajištěného množství drog v krvi řidiče pokuta ve výši 2 500,- Kč až 20 000,- Kč, 7 trestných bodů a zákaz řízení od 6 do 12 měsíců. V případě stavu vylučujícího způsobilost je sankce od 25 000,- Kč do 50 000,- Kč a zákaz řízení až na 2 roky.

6 Praktická část

V praktické části této bakalářské práce je uveden řízený rozhovor s osobou, které byl odebrán řidičský průkaz za řízení pod vlivem návykové látky konkrétně metanfetaminu. Dále je zde rozhovor s člověkem, který ve větší míře užívá alkohol a přišel tak o řidičské oprávnění. Tyto osoby byly zvoleny dle osobní znalosti.

Nedílnou součástí jsou statistiky dané problematiky v regionu Beroun, které mi byly poskytnuty vedoucí Dopravního inspektorátu Beroun npor. Mgr. Soňou Pfeiferovou, která mi sdělila její pohled na danou problematiku a prevenci této problematiky, která je v Berounském regionu využita.

Rozhovor s uživatelem marihuany a pervitinu

Otázka č. 1: Jaké byly tvé první zkušenosti s návykovými látkami?

- První zkušenost jsem měl s marihuanou a to okolo 15 ti let, kdy jsem přešel na střední školu, kde většina kluků ve třídě marihuanu užívala.

Otázka č. 2: Jak dlouho jsi držitelem řidičského průkazu?

- Řidičský průkaz mám 8 let, tedy měl jsem.

Otázka č. 3: Po celou dobu, kdy jsi byl držitelem řidičského oprávnění, jsi řídil pod vlivem návykové látky?

- Ano, marihuanu jsem užíval po celou dobu, kdy jsem byl držitelem řidičského oprávnění.

Otázka č. 4: Co tě k tomuto vedlo?

- Nehleděl jsem na to, jestli jsem před jízdou hulil nebo ne, když jsem někam potřeboval, tak jsem jel. Policejních kontrol jsem měl za sebou několik, ale vždy jsem byl vyzván jen k dechové zkoušce.

Otázka č. 5: Za jakých okolností jsi tedy o řidičské oprávnění přišel?

- Jel jsem od přítelkyně, která byla už delší dobu podezřelá z prodeje pervitinu. Ten večer jsem si pervitin dal s ní a spěchal do práce. Po přibližně 4 kilometrech

mě zastavila policejní hlídka, která mě vyzvala, jak k dechové zkoušce, tak k podrobení se testu na přítomnost drog. Dechová zkouška byla v pořádku, ale přítomnost metamfetaminu byla pozitivní.

Otázka č. 6: Pociťoval jsi ty sám na sobě příznaky této drogy, které mohly být pro policisty impulsem k řešení?

- V době, kdy mě zastavili, jsem se cítil uvolněně. Myslel jsem, že na mě není vidno nic zvláštního, ale opak byl pravdou. Byl jsem upocený a strašně nervózní, což bylo vidět i na mém chování, který byl tedy tím impulsem k řešení.

Otázka č. 7: Jaký byl postup policistů?

- Byli to dva mladí kluci, dnes bych řekl, že lidi na svém místě. Jednali semnou slušně. Nejprve mě vyzvali k podrobení zkoušce, se kterou jsem souhlasil. Čekali jsme asi 10 minut, až se proužek zabarvil dostatečně. Sepsali semnou hned na místě nějaký formulář, který jsem podepsal a se vším souhlasil. Auto jsem musel nechat odstavené a do práce jít pěšky.

Otázka č. 8: Jak se celá situace řešila dál?

- Byl mi odebrán řidičský průkaz na 12 měsíců a přišla mi pokuta na 20 000,- Kč přibližně po 2 měsících.

Otázka č. 9: Řídil si motorové vozidlo i přesto, že ti byl řidičský průkaz odebrán?

- Bohužel ano a často. Šlo sice jen o pár kilometrů, ale řídil jsem.

Vyhodnocení:

Pohnutkou pro policisty vyzvat respondenta k podrobení se orientačního testu na přítomnost drog, bylo především jeho chování. Dle dostupných informací byl tento čin kvalifikovaný jako přestupek, kde byla udělena pokuta v nejvyšší možné míře za předpokladu nápravy osoby.

Respondentovo pohled na tuto problematiku sdílí zajisté spousty dalších řidičů, kteří jsou uživateli návykových látek za volantem. Spoléhají na to, že je v tomto stavu

hlídka Policie České republiky nezastaví, nezpůsobí újmu jiné osobě a neshledávají ve svém jednání žádnou dostatečnou hrozbu, která by je od této činnosti odradila.

Rozhovor s alkoholikem

Otázka č. 1: Jaké byly tvé první zkušenosti s alkoholem?

- Už na základní škole, pokud si dobře vzpomínám, tak okolo 13 let.

Otázka č. 2: Jak dlouho jsi držitelem řidičského průkazu?

- Řidičák vlastním už 13 let, z toho rok jsem byl bez něj.

Otázka č. 3: Po celou dobu, kdy jsi byl držitelem řidičského oprávnění, jsi vědomě řídil pod vlivem alkoholu?

- Ano, téměř denně jsem jezdil do hospody u nás na vesnici autem.

Otázka č. 4: Co tě k tomu vedlo?

- Řekl bych, že lenost, protože do hospody to mám přibližně 700 metrů od domova.

Otázka č. 5: Za jakých okolností jsi tedy o řidičské oprávnění přišel?

- Do dnešního dne nevím, zda někdo zavolal policii, že jsem v hospodě autem nebo to byla jen náhodná kontrola. Jel jsem večer z hospody autem a přibližně po 50 metrech mě zastavila hlídka, abych se podrobil dechové zkoušce.

Otázka č. 6: Pociťoval jsi ty sám na sobě příznaky zapříčiněné alkoholem, které mohly být pro policisty impulsem k řešení?

- V první řadě to bylo asi místo, ze kterého jsem odjížděl. Já jsem se cítil v pořádku, ale věděl jsem, že výsledky budou pozitivní, tak na mě nervozita byla asi znát.

Otázka č. 7: Jaký byl postup policistů?

- Požadovali hned doklady k vozidlu a mé. Následně přišli s přístrojem k provedení dechové zkoušky. Přístroj hned ukázal 0,8 promile, poté semnou opakovali zkoušku ještě 2x přibližně po 10 ti minutách. Dechová zkouška byla vždy pozitivní s výsledkem okolo 0,8 promile. Pak už jen něco sepisovali a musel jsem jít domů pěšky a pro auto musela dojít manželka.

Otázka č. 8: Jak se celá situace řešila dál?

- Sebrali mi řidičák na rok, kdy jsem po polovině zažádal o navrácení, kde mi bylo vyhověno. Dostal jsem pokutu 13 000,- Kč a nějaké body, už ani nevím, kolik.

Otázka č. 9: Řídil si motorové vozidlo i přesto, že ti byl řidičský průkaz odebrán?

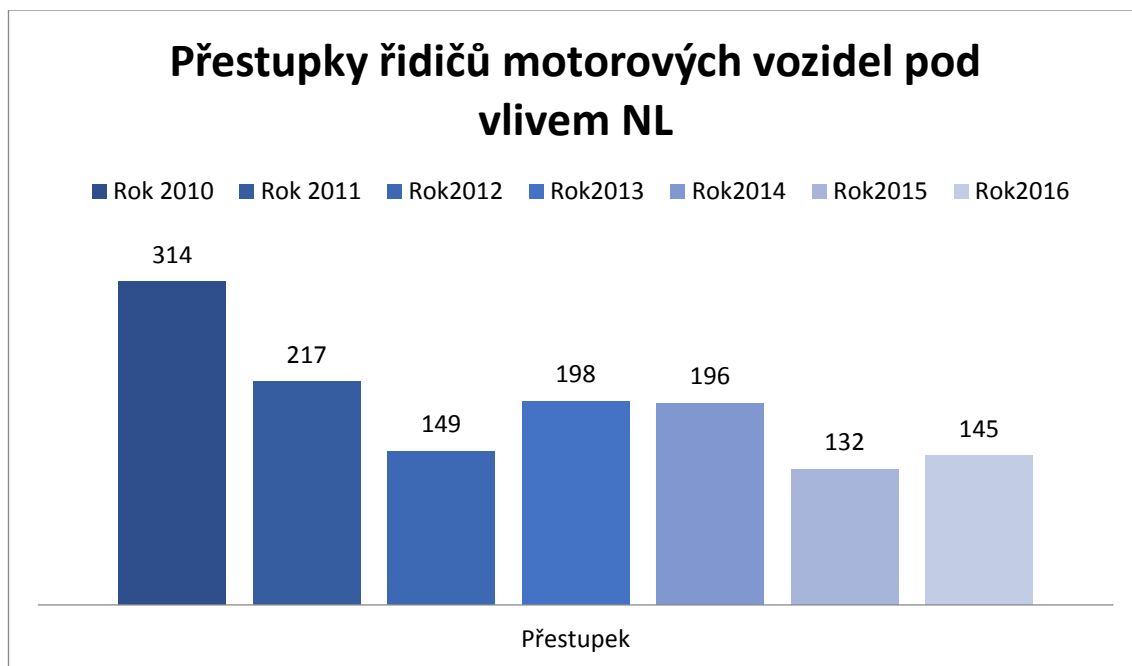
- Musím se přiznat, že ano a hned několikrát.

Vyhodnocení

Odpovědi respondenta jsou v podstatě podobná jako u výše zmíněného rozhovoru. Respondent spoléhal na to, že při trase dlouhé 700 metrů ho hlídka Policie České republiky nezastaví. V tomto případě byla uložena pokuta adekvátní k míře alkoholu v krvi. Žádosti na navrácení řidičského průkazu v polovině trestu bylo vyhověno z důvodu, že se respondent nedopustil žádného protiprávního jednání po dobu 6 ti měsíců a jeho trestní minulost byla bez záznamu.

Statistiky

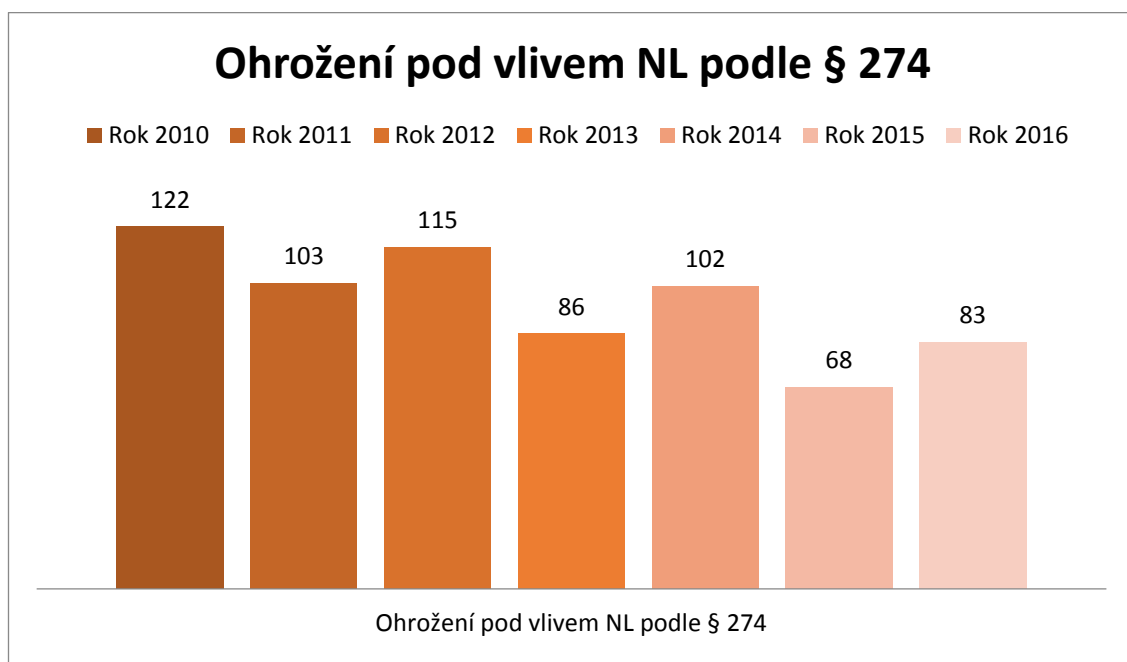
Graf č. 1 – Přestupky řidičů motorových vozidel pod vlivem NL v Berounském regionu od roku 2010 do roku 2016⁸⁴

Z uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce přestupků v Berounském regionu bylo zajištěno v roce 2010, kdy byl výsledný počet 314. Od roku 2010 do roku 2012 tendence četnosti klesala a to zhruba o 150 přestupků. Rok 2013 spolu s rokem 2014 jsou téměř souměrné. Následující 2 roky jsou rozdílné pouze o 14 případů.

⁸⁴ Vlastní zdroje

Graf č. 2 – Ohrožení pod vlivem návykových látek podle §274 trestního zákoníku⁸⁵

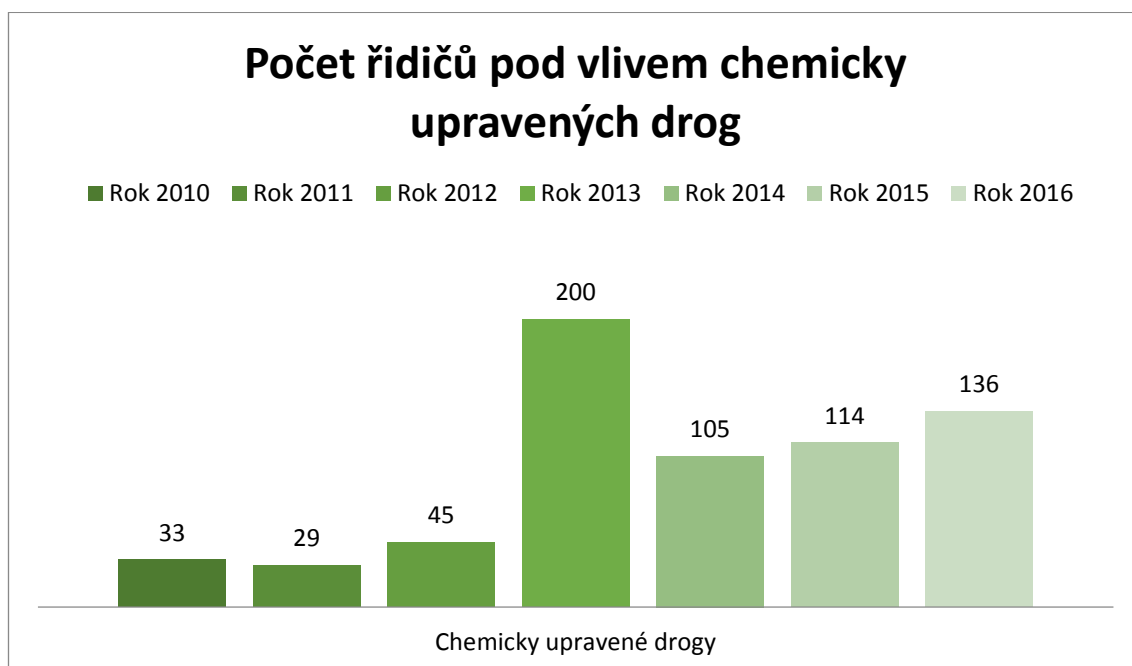

Přečinů ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku bylo v Berounském regionu nejvíce zajištěno v roce 2010, kdy bylo zaevidováno také nejvíce přestupků, viz předchozí graf. Dále pak roky 2012, 2011 a rok 2014 převyšují hranici 100 případů, pod tuto hranici spadají roky 2013, 2015 a 2016, kdy roku 2015 bylo zajištěno nejméně přečinů dle § 274.

⁸⁵ Vlastní zdroje

Graf č. 3 – Počet řidičů pod vlivem chemicky upravovaných drog⁸⁶

Nejvíce řidičů pod vlivem chemicky upravených drog bylo zajištěno v roce 2013. Od roku 2010 do roku 2012 bylo zjištěno o polovinu méně případů než za celý rok 2013. Roky 2014, 2015 a 2016 jsou poměrně totožné s nepatrným rozdílem 30 ti případů.

⁸⁶ Vlastní zdroje

Závěr

Užívání alkoholu a jiných návykových látek při řízení motorového vozidla je v řadě Evropských zemí často řešenou problematikou. Řízení pod vlivem alkoholu je v oblasti návykových látek stále nejčastějším protiprávním jednáním, ač v posledních letech byl zaznamenán nárůst řidičů ovlivněných jinou návykovou látkou a to zejména u mladší generace, kteří vlastní řidičské oprávnění maximálně 10 let.

Dle zjištěných údajů je v Berounském regionu zaznamenáno více protiprávního jednání pod vlivem alkoholu, kdežto uvádí i nárůst počtu protiprávního jednání pod vlivem jiné návykové látky. Z rozhovorů, které byly provedeny s uživateli návykových látek vyplývá zejména, že sankce, které jim byly uděleny, nejsou překážkou k řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění a represe se tak minula účinkem.

V Berounském regionu je tato problematika na denním pořádku. Preventivní opatření, která Berounský inspektorát dopravy shledává jako klíčovou, je zřízení Městské policie, která je v součinnosti s přilehlými obcemi. Generální prevence strážníka Městské policie je pro Policii České republiky velmi důležitá a to v případě, kdy strážník zaujme podezření z řízení pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky a přivolá tak Policii České republiky, která provede potřebné úkony k zajištění. Dalším preventivním opatřením, kterým Berounský region disponuje, jsou zřízené kamerové systémy ve větších městech či obcích.

Cílem této práce bylo zpracovat metodiku pro začínající policisty. V práci je uveden postup policisty při odhalení tohoto protiprávního jednání a v příloze jsou zobrazeny dokumenty, které jsou součástí spisové dokumentace pro jednotlivé případy. Zejména je práce zaměřena na vliv alkoholu a jednotlivých drog na jedince, která by mohla přispět k jeho odhalení a posouzení, zda je kontrolovaný řidič pod vlivem alkoholu či drog.

První hypotézou bylo zjistit, zda v posledních šesti letech zaznamenal Berounský inspektorát dopravy více přestupků oproti přečinům dle § 274 trestního zákoníku. Z uvedených grafů, které se zaobírají roky 2010 až 2016 vyplývá, že bylo zaznamenáno nejvíce přestupků u řidičů pod vlivem návykových látek a to ve výši 1351, kteří byli kontrolováni a nezpůsobili tak škodu zúčastněným osobám. V dalším grafu jsou zobrazeni řidiči, kteří způsobili škodu zúčastněným osobám, buď to na

majetku, zdraví nebo jiný závažný následek, či řídili pod vlivem návykové látky v zaměstnání, anebo byli za poslední dva roky za takové protiprávní jednání odsouzeni. Těchto přečinů se dopustilo v průběhu šesti let 679 řidičů.

Druhá hypotéza se týká alkoholu a drog, zda bylo zajištěno více řidičů pod vlivem alkoholu oproti řidičům pod vlivem drog v Berounském regionu. Z dostupných statistik bylo zjištěno 2030 řidičů, kteří se dopustili protiprávního jednání pod vlivem návykové látky, z toho 662 případů bylo pod vlivem drog a zbylých 1368 pod vlivem alkoholu.

Věřím, že tato práce bude přínosem nejen pro začínající policisty, ale také pro uživatele návykových látek, kteří jsou držiteli řidičského oprávnění, kterým může práce objasnit, jaký následek může mít droga v jejich těle a případné sankce, které jim mohou být uděleny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ESCOHOTADO, A. *Stručné dějiny drog*. Praha : Volvox Globator, 2003. 176 s. ISBN 80-7207-512-8.
2. HAVLÍK, K. *Psychologie pro řidiče*. Portál s.r.o., 2015. 224 s. ISBN 80-7178-542-3.
3. Kolektiv autorů SENANIM. *Drogy otázky a odpovědi*. Praha : Portál, 2007. 200 s . ISBN 978-80-7367-223-2.
4. MACHUTOVÁ, M. a kol. *Historie dopravní policie*. Praha : Milpo media s.r.o., 2009. 160 s. ISBN 978-80-87040-14-0.
5. NĚMEC, M. *Občan a Policie*. Praha : Naše vojsko, 2005. 311 s. ISBN 80-206-0524-X.
6. NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha : KLP, 1997. 348 s. ISBN 80-85917-36-X.
7. SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2012. 292 s. ISBN 978-80-7380-389-6.
8. ŠEDIVÝ, V., VÁLKOVÁ, H. *Lidé, alkohol, drogy*. Praha : Naše vojsko, 1988. 158 s.
9. TYLER, A. *Drogy v ulicích*. Praha : Finidr, spol. s.r.o., 1988. 436 s. ISBN 80-237-3606-X.

Elektronické zdroje

1. DOPRAVNÍ PŘESTUPKY s.r.o.. *Alkohol za volantem*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: < <http://www.dopravni-pravo.cz/alkohol-za-volantem/>>.
2. Drogové testy. *DrugWipe5* +. [online], 2017, [cit. 2017-02-01]. Dostupné z WWW: < <http://www.drogovetesty.cz/file/p77.pdf>>.
3. MLČOCH, Z. Alkoholik. Úvod. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: < <http://www.alkoholik.cz/zavislost/>>.
4. Návykové látky. *Návyková látka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-20]. Dostupné z WWW: <<http://navykovelatky.cz/>>.
5. SINGER, J. *Evropa a tolerance k alkoholu*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-23]. Dostupné z WWW: < <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/tolerance-alkoholu-ridicu-v-evrope/r~04ea0df06eb211e682470025900fea04/?redirected=1486669947>>.
6. ZIKMUND, J. *Stanovení alkoholu v organismu člověka*. [online]. 2017 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.zikmund.org/alkohol/stanoveni.htm>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2009, částka 11. Dostupné z WWW:<<https://zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.
2. ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb. Zákon o přestupcích. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 1990, částka 35. Dostupné z WWW:<<https://zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.
3. ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika* [online]. 2000, částka 98. Dostupné z WWW: <<https://zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vybraná judikatura

Příloha č. 2: Úřední záznam o kontrole řidiče podezřelého z požití alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky před anebo během jízdy

Příloha č. 3: Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou

Příloha č. 1: Vybraná judikatura

JUD163020CZ - JUD163020CZ - 6 Tdo 252/2010-K trestnému činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 TZ (ve znění účinném do 31. 12. 2009, od 1. 1. 2010 přečin ohrožení pod vlivem návykové ... - poslední stav textu

6 Tdo 252/2010

Závěr o přítomnosti návykových látek (konkrétně cannabinoidů a amfetaminů) v těle pachatele v době řízení motorového vozidla bez dalšího neznamená, že řídil toto vozidlo ve stavu vylučujícím uvedenou činnost. Nelze totiž klást rovnítko mezi zjištěním o návykových látkách v těle pachatele a jeho nezpůsobilosti k řízení. Proto je nutné vždy zjistit, jaký vliv měly požitá návykové látky na způsobilost konkrétní osoby k výkonu činnosti ve smyslu § 201 odst. 1 TZ (ve znění účinném do 31. 12. 2009, od 1. 1. 2010 podle § 274 odst. 1 TZ), tj. do jaké míry tuto způsobilost omezily či vyloučily.

USNESENÍ

Nejvyšší soud České republiky rozhodl předsedou senátu dne 4. března 2010 v řízení o dovolání, které podal obviněný M. F., t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Znojmo, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. 5 To 447/2009, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Břeclavi pod sp. zn. 2 T 75/2009, takto:

Podle § 265o odst. 1 tr. ř. se obviněnému M. F., přerušuje až do rozhodnutí o dovolání výkon trestu odnětí svobody, který mu byl na dobu čtyř měsíců uložen rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 4. 6. 2009, sp. zn. 2 T 75/2009, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. 5 To 447/2009.

Odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 4. 6. 2009, sp. zn. 2 T 75/2009, byl obviněný M. F. (dál jen "obviněný") uznán vinným trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona ve znění pozdějších předpisů (dále jen "tr. zák."), jehož se podle skutkových zjištění jmenovaného soudu dopustil tím, že "dne 7. 3. 2009 v 00:20 hodin řídil v M. osobní motorové vozidlo značky Audi 80, r.z., kdy byl na ulici B. zastaven a kontrolován policejní hlídkou Policie ČR, OR SCP, ICP Břeclav, přičemž obžalovaný vozidlo řídil v době, kdy byl pod vlivem drog, neboť byl u něj proveden test na drogy Drugwipe 5+ s pozitivním výsledkem na cannabinoidy, které se vyskytují jako přirozená součást v rostlinách konopí setého, které je uvedeno v příloze č. 3 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jako omamná látka zařazená do seznamu IV podle Jednotné Úmluvy o omamných látkách (publikované ve vyhlášce č. 47/1965 Sb.) a s pozitivním výsledkem na amfetaminu, kterážto látka je uvedena v příloze č. 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů jako psychotropní látka zařazená do seznamu II podle Úmluvy o psychotropních látkách (publikované ve vyhlášce č. 62/1989 Sb.)".

Za tento trestný čin byl obviněný podle § 201 odst. 1 tr. zák. odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. b) tr. zák. zařazen do věznice s dozorem. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. a § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání dvou let.

O dovolání, které proti tomuto rozsudku podal obviněný, rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Brně usnesením ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. 5 To 447/2009, jímž podle § 256 tr. ř. toto dovolání zamítl.

Proti citovanému usnesení Krajského soudu Brně podal obviněný dovolání, přičemž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. s tím, že skutek tak, jak byl zjištěn Krajským soudem v Brně (resp. Okresním soudem v Břeclavi), byl nesprávně právně kvalifikován.

V rámci dovolání obviněný požádal o odklad výkonu trestu, který má na podkladě napadeného rozhodnutí vykonat, neboť podle jeho názoru je zřejmé, že spáchal toliko přestupek, za který nemůže být odsouzen k trestu odnětí svobody. Předseda senátu soudu první instance návrh ve smyslu § 265h odst. 3 tr. ř. neucínil. Ze strany obviněného se proto jednalo o podnět k rozhodnutí předsedy senátu Nejvyššího soudu České republiky (dále jen "Nejvyšší soud") podle § 265o odst. 1 tr. ř.

Podle § 265o odst. 1 tr. ř. může předseda senátu Nejvyššího soudu před rozhodnutím o dovolání odložit nebo přerušit výkon rozhodnutí, proti němuž bylo podáno dovolání.

Nutno konstatovat, že předmětná věc není z hlediska právního posouzení jednoznačná. Jakkoliv nelze předjímat rozhodnutí Nejvyššího soudu o podaném dovolání obviněného, nelze vyloučit, že shora citovaná rozhodnutí Okresního soudu v Břeclavi a Krajského soudu v Brně mohou být (z důvodů v dovoláních uvedených) zrušena. V takovém případě by se stal výkon trestu na podkladě těchto rozhodnutí nepřipustným.

Předseda senátu Nejvyššího soudu proto podle ustanovení § 265o odst. 1 tr. ř. až do rozhodnutí o dovolání obviněnému přerušil výkon trestu odnětí svobody, který mu byl uložen na dobu čtyř měsíců rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 4. 6. 2009, sp. zn. 2 T 75/2009, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 18. 11. 2009, sp. zn. 5 To 447/2009.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný.

JUD163020CZ - JUD163020CZ - 6 Tdo 252/2010-K trestnému činu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 odst. 1 TZ (ve znění účinném do 31. 12. 2009, od 1. 1. 2010 přečin ohrožení pod vlivem návykové ... - poslední stav textu

---

V Brně dne 4. března 2010

Předseda senátu:

JUDr. Vladimír Veselý

Chování   ovládané   řečnost   unavené, zpomalené
 odmítavé   agresivní   nepřirozená veselost
 nervózní   hyperaktivní   zmatečné, neklidné
 apatické   jiné _____

Nálada   nenápadná   depresivní   tupá
 podrážděná   euforická   křičí
 vzlyká   ustrašená   panická
 pocit všemocnosti   jiná _____

Koordinace pohybů   koordinované   nekoordinované - jak _____

Orientace: normální   dezorientována (časově, místně ve vztahu k osobám)

Postoj: jistý / normální   nejistý

Chůze: jistá / normální   nejistá

Řeč: normální   koktání   nevýrazná   překotnost mluvení   upovídanost

Paměť: normální   narušená, jak _____

Oblečení: přiměřené   nepřiměřené   znečištěné

Barva kůže: normální   bledá, popelavá   zarudlá   jiná _____

Oči: normální   zarudlé   jiné _____

Tělesné známky: zápach alkoholu ano ne   zápach konopí ano ne
viditelné vpichy po nitrožilní aplikaci JNL ano ne

Byla provedena výzva k lékařskému vyšetření s následným odběrem biologických materiálů: ano   ne   nebyla nutná**Na výzvu se podrobila lékařskému vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:** ano   ne   pouze lékařské vyšetření**Osoba požaduje lékařské vyšetření s následným odběrem biologického materiálu:** ano   ne**Zadrženo řidičský průkaz:** ano   ne**Uložena kauce:** ano   ne

ve výši: _____ Kč

Zabráněno v jízdě: ano   ne

způsob: _____

Další doplňující skutečnosti:

Kontrolu a hodnocení provedl:**Přítomen:**_____
hodnost, jméno a příjmení, OeČ a podpis_____
hodnost, jméno a příjmení, OeČ a podpis

Příloha č. 3: Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou

Strana 1 / 2

Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL)

FAKULTNÍ NEMOCNICE OLOMOUC Ústav soudního lékařství a med. práva Hněvotinská 3, 775 15 OLOMOUC Tel: 585 632 611 Fax: 585 639 572	Žadatel a adresa: Telefon: Jméno a podpis zodpovědné osoby :	Datum: Č.j.:
---	--	---------------------

A) VYPLNÍ ŽADATEL

Jméno a příjmení	Rodné číslo	St. příslušnost
Bydliště	Zaměstnavatel	Povolání
Důvod vyšetření	Doba deliktu	
Výsledek orientačního testu na NL provedeného PČR: Druh testu – firma / biologický materiál:		
Udává požití NL vč. alkoholu před deliktem	ano / ne	druh NL
Udává požití NL vč. alkoholu po deliktu	ano / ne	druh NL

B) VYPLNÍ LÉKAŘ PROVÁDĚJÍCÍ VYŠETŘENÍ

Lékařské vyšetření započato dne	v čase						
Anamnéza: Užívá léky, jaké, od kdy, dávkování, poslední dávka: Substituční program / metadon, Subutex apod/: Od kdy užívá alkohol nebo jiné drogy, jaké, kdy naposled: Nemoc ano / ne, jaká:							
těl. hmotnost	výška	teplota	tlak	pocení	křeče	pach dechu	
Vědomí:	jasné	otupělé	somnolence	bezvědomí	dezorientace	halucinace	
Chování:	zdvořilé	dysforické	exaltované	neklidné	agresivní		
Nálada:	normální	depresivní	euforická	labilní	nepřiměřená	situaci	
Řeč:	normální	nesouvislá	špatná artikulace	mnohomluvnost			
Zornice:	střední	široké	úzké	Z. po osvětlení:	střední	široké	úzké
Spojivky:	normální	edematózní	zarudlé	bledé			
Nystagmus horizontální: Ano Ne	Chůze: Jistá Kolisavá Padá Nemožná	Chůze po čáře: Rovně Nejistě	Pokus prst – nos: Správně Nepřesně	Romberg III kolísání	Třes : Víceč Prstů Rukou		
Nález poranění, vpichů, čerstvé, starší, jizvy:							
Abstinenční příznaky: ano / ne							
Odběr krve (2x10 ml): proveden dne			Odběr moče (50 ml): proveden dne				
k dezinfekci kůže byl použit:			odběru moče přítomen:				
odběru krve přítomen:							
Jiný odběr (například vlasy, sliny):							
Vyjádření lékaře : osoba jeví / nejeví známky užití návykové látky							
Datum a doba ukončení vyšetření:				Razítko zdravotnického zařízení			
Jmenovka a podpis lékaře:							
Tel. kontakt:							

Žádost o lékařské a toxikologické vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL)

Jméno, příjmení	Datum narození / r.č.

C) VYPLNÍ ŽADATEL (Požadovaná toxikologická vyšetření)**C1** Alkohol a ostatní těkavé látky *

☐ Ethylalkohol v krvi	☐ Ethylalkohol v moči	☐ Těkavé látky v krvi
--	--	--

* Potřebný biologický materiál: krev, moč

C2 Orientační skupinový záchyt návykových látek *, **, ***

☐ Amfetaminy <small>Pervitin, Ecstasy aj.</small>	☐ Kanabinoidy <small>marihuana, hašiš aj.</small>	☐ Opiáty <small>heroin, morfin aj.</small>	☐ Kokain	☐ Benzodiazepiny <small>Diazepam, Lexaurin, Neuroi aj.</small>
--	--	---	--	---

* Potřebný biologický materiál: moč

** Výsledky imunochemického záchytu mají význam pouze orientační a pozitivní nález by měl být potvrzen specifickou metodou!

*** Jiná vyšetření jsou prováděna PO DOHODĚ S TOXIKOLOGICKOU LABORATOŘÍ!

C3 Poznámky a upřesňující údaje žadatele

--

Potvrzení (konfirmasi) nálezů, identifikace NL v biologickém materiálu, stanovení koncentrace NL v krvi a interpretace nálezu je předmětem znaleckého posudku.

D) VYPLNÍ SOUDNĚ TOXIKOLOGICKÁ LABORATOŘ

Datum doručení vzorků:	Vzorky převzal (jméno, podpis):	Poznámky:
Převzaté vzorky, druh, množství:		

Výsledky toxikologického vyšetření:

Datum	Razítko pracoviště	Osoba zodpovědná za toxikologické vyšetření (jméno, podpis)